

Diskrimineringsombudsmannen
Box 3686
103 59 Stockholm

Yttrande över Kaisa Nordquists anmälan till Diskrimineringsombudsmannen

Anmälan

Diskrimineringsombudsmannen har i skrivelse begärt att Transportstyrelsen ska yttra sig över Kaisa Nordquists anmälan om diskriminering. Kaisa Nordquist gör gällande att Transportstyrelsens regler om uppkörning för motorcykelkörkort är diskriminerade för kvinnor.

Regler om förarprov för motorcykel

Regler om förarprov för motorcykelkörkort finns i Vägverkets föreskrifter (VVFS 2008:253) om förarprov, behörighet A och A1. Reglerna har sin utgångspunkt i EU-direktiv 91/439/EEG. I direktivet ställs minimikrav på provfordonet. I direktivet sägs uttryckligen att medlemsstaterna får införa bestämmelser om strängare eller fler krav. I Sverige har denna möjlighet iakttagits.

De krav som ställs på provfordonet är olika beroende på vilken körkortsbehörighet aspiranten avser att erhålla. Det finns två olika behörighetsnivåer för motorcykelkörkort. *Behörighet A1* gäller för lätt motorcykel vars motor har en slagvolym av högst 125 cm³ och en effekt av högst 11 kW. *Behörighet A* gäller för tung motorcykel och är i sin tur graderad mellan *behörighet med begränsad effekt* och *behörighet med obegränsad effekt*. För att erhålla *behörighet med begränsad effekt* krävs att provfordonet har en slagvolym om minst 375 cm³ och att motorns effekt är högst 25 kW. Om körprov har avlagts på en sådan motorcykel får enbart sådana motorcyklar köras under de första två åren med körkortet. *Behörighet med obegränsad effekt* gäller för särskilt tunga motorcyklar. Minimikravet för *behörighet med obegränsad effekt* är i direktivet att motoreffekten är minst 35 kW. I Sverige har som nationellt krav lagts till att slagvolymen inte får understiga 700 cm³. För att erhålla motorcykelkörkort med *behörighet med obegränsad effekt* krävs antingen erfarenhet som åstadkoms genom två år med behörighet A med begränsad effekt eller att körkortsaspiranten har fyllt 21 år och godkänts i ett körprov för sådan motorcykel. I sådant fall måste körprovet ske på

en motorcykel som uppfyller ovanstående krav. Föraren får då behörighet att köra vilken motorcykel som helst, oavsett vikt, storlek och motoreffekt.

Transportstyrelsens bedömning

Kraven på provfordonen har satts så att den motorcykel som används vid provet ska spegla de fordon aspiranten får använda när hon eller han har erhållit körkortet. Kravet på cylindervolym om minst 700 cm³ är enligt Transportstyrelsens mening ett sätt att säkerställa att provfordonet är representativt för den behörighet som provet avser. Av de motorcyklar som finns registrerade i Sverige så har nästan hälften av dem en slagvolym över 750 cm³. Det innebär att det krav som finns uppställt väl motsvarar det utbud av motorcyklar som finns i landet. Om kravet på cylindervolym var lägre hade det kunnat medföra att motorcyklar med mindre cylindervolym hade kunnat användas som uppkörningsfordon för att sedan ersättas av en kraftfullare motorcykel när behörigheten väl erhållits.

I körprovet ska aspirantens förmåga att hantera motorcykelns effekt men också dess storlek och tyngd bedömas. En del av svårigheten ligger i manövreringen och i att hantera motorcykelns vikt och storlek. En motorcykel med högre cylindervolym väger mer och det innebär att den är svårare att manövrera än en lättare motorcykel. Det kan innebära en nackdel för kortvuxna och svagare personer och kan medföra att det fordras ytterligare träning för att lära sig att hantera fordonet på ett trafiksäkert sätt. Transportstyrelsens uppfattning är dock att kravet på olika kompetens för de olika körkortsbehörigheterna är berättigat i syfte att uppnå en rimlig trafiksäkerhetsnivå och att kravet väl avspeglar de fordon som kan komma att användas när behörigheten har erhållits.

Beträffande Kaisa Nordquists begäran om att reglerna ska anpassas sig till det tredje körkortsdirektivet vill Transportstyrelsen framföra följande. Det sker ett pågående arbete med att införliva bestämmelserna i det tredje körkortsdirektivet i Transportstyrelsens föreskrifter. Anpassningen till direktivet när det gäller krav på provfordon för behörighet A föreslås träda i kraft under 2011. I samband med detta kommer också kravet på motors slagvolym att ses över.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Staffan Widlert. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog chefsjuristen Kristina Nilsson, utredaren Maria Åkerlund och verksjuristen Liselott Holmberg, den senare föredragande.

Staffan Widlert